

[Industri- og samordningsministeren]

bruger må nedbringe sit vareforbrug svarende til værdien af serviceforbrugsudvidelsen. Uanset om gør det selv-aktiviteter reduceres eller ej, vil den øgede efterspørgsel efter hvide serviceydelser dermed erstatte hvidt vareforbrug, så ændringerne i den registrerede produktion og beskæftigelse er uafhængig af omlægningens omfang.

Beregningen tager dermed højde for ændret gør det selv-arbejde, hvis opsparring og arbejdsudbud er uændret.

– *Ændringer i opsparingskvote og arbejdsudbud*

Det er i beregningerne antaget, at den samlede forbrugskvotepå – og dermed opsparingen – er uafhængig af differentieringen af momssatsen. Den kort- og mellemfristede virkning vil være større, hvis der antages en højere forbrugskvotepå. Det vil være tilfældet, hvis relativt billigere serviceydelser tilskynder husholdningerne til at finansiere en del af den øgede serviceefterspørgsel ud af opsparring. Der kan dog næppe findes belæg for en sådan effekt i den fagøkonomiske litteratur.

Virkingen på beskæftigelsen målt i personer kan ligeledes være anderledes, hvis det registrerede arbejdsudbud ændres mere end allerede forudsat i modelberegningen. En årsag til et stigende arbejdsudbud kunne være, at fordelene ved at gøre det selv frem for at tage lønnet arbejde aftager, når prisen på hvid service reduceres. I givet fald stiger beskæftigelsen mere. På kort sigt vil effekten fordele sig mellem øget beskæftigelse og øget registreret ledighed. På lang sigt vil øget arbejdsudbud omtrent øge beskæftigelsen tilsvarende.

– *Virkingen på den økonomiske velfærd*

En momsdifferentiering vil medføre en forvriddning mellem priserne på varer og serviceydelser. I det omfang en momsnedsættelse for serviceydelser ophæver eller reducerer eksisterende forvriddninger, f.eks. gør det selv-arbejde og hvidt arbejde, kan det omvendt medføre en velfærdsforbedring.

I tilfældet, hvor der foretages en finansieret momsdifferentiering, vil den samlede velfærdseffekt desuden afhænge af, om de kompenserende skattestigninger kan ske med mindre forvriddende instrumenter end det nuværende enhedsmomssystem. Der er større mulighed for at sikre en samlet vel-

færdsforbedring ved en målrettet nedsættelse af momssatsen på serviceområder, der i særlig grad konkurrerer med gør det selv-arbejde og sort arbejde, men det er usikkert, om det kan lade sig gøre.

– *Fordelingsmæssige effekter*

Serviceforbrug har en højere indkomstelasticitet end vareforbrug og anvendes relativt mest af personer med høj indkomst. En differentieret momsnedsættelse vil derfor umiddelbart være fordelingsmæssigt skæv. Ved en fremgang i beskæftigelsen modvirkes denne skævvridning.

– *Administrative problemer og utilsigtede virkninger*

Et stort problem i relation til en momsdifferentiering, der går videre end den nuværende momsfritagelse af visse serviceområder, er, at den vil medføre store administrative og kontrolmæssige omkostninger for myndighederne og især for erhvervene.

Staten vil således kunne miste yderligere momsprovenu, fordi momslempelsen af serviceforbruget medfører, at forbrugere vil søge at erstatte varer med service med henblik på at opnå momslempelse for en større del af forbruget. Dertil kommer, at en række ydelser kan blive omdefinert fra vareforbrug til serviceforbrug, således at der også opnås momslempelse for den del af ydelsen, der traditionelt set opfattes som vareforbrug⁶⁾. I disse situationer vil der indtræde et tab af momsprovenu uden en modsvarende positiv beskæftigelsesvirkning, selv om dette ekstra tab ikke finansieres.

En opgivelse af enhedsmomssystemet må endvidere forventes at medføre et pres fra andre brancher – også fra de vareproducerende – for at blive omfattet af en lavere momssats.

⁶⁾ For eksempel kan man forestille sig, at et køb af en sandwich, som egentlig er en vare, bliver registreret som en serviceydelse og dermed opnår momslempelse, hvis sandwichen spises i forretningen – eller i hvert fald registreres som sådan. Det omvendte eksempel kendes bl.a. fra UK, hvor der er 0-moms på fødevarer. Her praktiseres det på visse fast food-spisesteder, at et måltid mad ved et tryk på »eat out« bliver 0-satset som fødevarer.